

Nieuw anticox schema maakte einde aan problemen 'De kuikens tot de slacht beschermen tegen coccidiose'

tekst en beeld : Martin Groot Severt,
AgriCommunicatie

Vleeskippenhouder Johan Haesen in Lanaken zag elke ronde in de vierde week een groeidip. "Coccidiose", constateerde zijn dierenarts. Met een nieuw anticoxschema waarbij de kuikens worden beschermd tot het einde van de ronde zijn de problemen voorbij. De kuikens zijn vitaler, de groeidip is verdwenen, het aflevergewicht is hoger en de voederconversie ging ongeveer 7 punten naar beneden.

Vleeskippenhouder Johan Haesen beschermt sinds vorig jaar zijn vleeskippen tegen coccidiose tot het moment van slachten. Problemen die hij voorheen had, zijn sindsdien opgelost.

Johan Haesen heeft samen met zijn vrouw Karoline een bedrijf met vleeskippen en akkerbouw. De vleeskippen zitten op twee locaties; drie stallen met 60.000 dieren direct bij het woonhuis en twee stallen met 90.000 vleeskuikens op ongeveer 400 meter. Het bedrijf is van oudsher een zeugenbedrijf met een 'neventak' van 20.000 vleeskippen. Geleidelijk aan hebben de varkens plaatsgemaakt voor het pluimvee. In 2015 vertrokken de laatste zeugen. "De vleeskippen liggen me beter. Ik vind het prettiger werken en wat organisatie betreft is het ook beter te combineren met de akkerbouwtaak. De tarwe voer ik aan de vleeskippen en het tarwestro gebruiken we gehakseld als strooisel in de stal."

Voerdip in week 4

Sinds een jaar is het plezier in de vleeskippentak weer volop aanwezig. Daarvoor liep het een paar jaar wat stroever. "Het was elke ronde hetzelfde beeld", blik Haesen terug. "Zo tussen de derde en vierde week werden de kuikens lusteloos en was de voeropname te laag. De water-voer-verhouding was wel normaal en de mest was poederdroog. Ik kon er de vinger niet op leggen wat er precies aan de hand was, maar de resultaten waren niet naar tevredenheid."

Na heel wat onderzoek bleek dat de coccidiodruk in de stallen telkenmale zeer hoog opliep. Om de besmettingsdruk in de stal te verlagen, kreeg Haesen van zijn voerleverancier het advies om specifieke ontsmettingsmiddelen te gebruiken en met voldoende water te spoelen. "We hebben meer dan tienduizend euro aan ontsmettingsmiddelen uitgeven. Jammer genoeg kwamen de problemen de volgende ronde opnieuw terug."

Nieuw anti-coccidioseschema

De bedrijfsdierenarts van Haesen, Geert

Van Den Abeele van Dierenkliniek Venhe in Kasterlee, adviseerde hem toen om het anti-coccidioseschema aan te passen. Haesen volgde op dat moment het standaard schema van Spoormans: Maxiban® tot 10 dagen en daarna Salinomycine tot het uitladen en blanco voer aan het eind van de ronde. Van Den Abeele adviseerde in eerste instantie om Maxiban® (narsin en nicarbazine) in ieder geval tot het uitladen in het voer te houden om zo de meest kritische periode voor coccidiose te overbruggen. "Tot het uitladen liep het super, zodra we stopten met Maxiban® kwamen de problemen toch weer terug. Na een paar dagen was er weer een voerdip", vertelt Haesen. Daarop besloot hij in overleg met zijn dierenarts de dieren tot de slacht te beschermen. Spoormans was in staat om het gewenste anticox-programma tot en met het finishvoer aan te bieden.

Anti-coccidioseschema Johan Haesen

0 – 32 dagen	Maxiban®
32 – slacht	Monteban®

Beschermen tot slacht

De kippen krijgen nu tot het uitladen Maxiban® in het voer en daarna tot de slacht Monteban®. Het dubbele werkingsmechanisme van Maxiban®, door de combinatie van een ionofoor (narsin) en een chemisch middel (nicarbazine), biedt optimale bescherming. Na vier weken, als de coccidiosepiek in de ronde voorbij is, gaat Haesen over op Monteban®. "Omdat het alleen narsin bevat, is het goedkoper. Aan het eind van de ronde is de voeropname het grootst, dus dan scheelt het meteen flink", vertelt Haesen. In de zomer bij hoge temperaturen, zoals dit jaar, schakelde hij in overleg met zijn voeradviseur een paar dagen eerder over. Nicarbazine kan onder specifieke omstandigheden extra hittestress ver-

Johan Haesen in overleg met Isabelle Hoschet, pluimveedierenarts van Elanco.

Een goede darmgezondheid en droog strooisel dragen bij aan het gezond houden van de voetzolen van de vleeskippen.

oorzaken. “Door eerder over te schakelen kun je deze hittestress en mogelijk extra uitval voorkomen”, legt Jonas Gasia van Spoomans uit.

7 punten betere voederconversie

Het nieuwe anti-coccidioseschema blijkt een schot in de roos. “Wij werken er nu ongeveer een jaar mee en willen niet meer terug. De problemen die we voorheen hadden zijn verleden tijd. De kuikens groeien de hele ronde mooi door zonder groeidip. Als de kuikens het goed doen, voelt dat ook beter”, vertelt Haesen. Hij pakt de map met de resultaten erbij en vergelijkt de rondes met elkaar. De grote verschillen zijn te zien in de voederconversie en het aflevergewicht van de dieren. Op 38,2 dagen lag het gemiddelde aflevergewicht (inclusief uitladen) de laatste ronde op 2.455 gram terwijl dat voorheen 2.325 gram was. De bruto voederconversie daalde met 7 procentpunten; waar die tot vorig jaar standaard boven 1,6 was, beweegt die de laatste rondes tussen 1,5 en 1,6.

Resultaten Johan Haesen met nieuw anti-coccidioseschema

Aantal dieren	157.000
Ras	Ross 308
Aandeel tarwe	28 %
Slachtleeftijd	38,2 dagen
Leeftijd uitladen (20%)	32 dagen
Leeftijd wegladen	41 dagen

Gemiddeld bruto gewicht	2,505 gram
Groei/dag	65,58
V.C. netto	1,56
V.C. (1.500 g) netto	1,18
Uitval	1,79 %

Minder antibiotica

Naast een betere groei en voederconversie is het afgelopen jaar het antibiotica-gebruik flink gedaald. “Waar we voorheen regelmatig antibiotica nodig hadden bij verteringsproblemen komt dat nu maar heel sporadisch voor”, vertelt hij. Dat is volgens hem in het belang van het dierenwelzijn. De goede darmgezondheid en droog strooisel dragen daar ook aan bij omdat de voetzolen niet beschadigd raken. Haesen levert ongeveer de helft van zijn wegladers aan een Nederlandse slachterij waar de conditie van de voetzolen standaard wordt beoordeeld. (zie kader) De voetzoollaesiescore was de laatste ronde slechts 11, wat bijzonder laag is.

De pluimveehouder is het verder opgevalen dat het aantal krassen en beschadigingen duidelijk minder is met het nieuwe anti-coccidioseschema. “Ik heb er geen verklaring voor. Mogelijk komt het omdat de dieren zich beter voelen en daardoor minder agressief naar elkaar zijn.”

Impact op rendement

Een snelle rekensom leert dat een daling van de voederconversie met 0,01 ongeveer 0,75 cent per kuiken aan voordeel

oplevert. De 7 punten verbetering bij Haesen komt neer op 5,25 cent per kuiken. De kosten van Maxiban® in Groei2 en Monteban® in de laatste week bedragen samen ongeveer 2 cent per kuiken. Tel daar het voordeel van extra aflevergewicht en lagere medicijnkosten bij op, dan is een goed anti-coccidioseschema al gauw rendabel. “Ik zie het bovendien ook als een verzekeringspremie. Als ik meer zekerheid heb dat de kuikens het goed doen, voelt dat gewoon beter”, besluit de pluimveehouder.

Beschermen tot de slacht?

Veel anticoxschema's werken nog met blanco voer aan het einde van de ronde. De keuze heeft veelal te maken met de meerkosten van anticoxmiddelen. Aan het einde van de ronde is de voeropname het hoogst en daarmee ook de kosten. Daar staat tegenover dat de groei per dag dan ook het hoogst is evenals de schade bij een eventuele groeidip. Haesen kiest ervoor om de vleeskippen tot het moment van slachten met een ionofoor te beschermen. Zo beschermt hij de dieren tegen een groeidip in de lopende ronde. Tevens vermindert hij de uitstoot van oöcysten en daarmee de infectiedruk in de stal voor de volgende ronde.